

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Waterberging Diesdonk

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport

12 oktober 2010 / rapportnummer 2192-72

Oordeel over het MER en toelichting

Het waterschap Aa en Maas heeft het voornemen op het punt waar de Astense Aa uitmondt in de Aa, ten westen en noordwesten van Diesdonk ruimte te creëren voor waterberging. Om deze waterberging mogelijk te maken worden de bestemmingsplannen van de gemeenten Asten, Deurne en Helmond aangepast. Ter ondersteuning van de besluitvorming hierover is een MER (milieueffectrapport) opgesteld. De raden van de gemeenten Asten, Deurne en Helmond zijn bevoegd gezag in deze procedure, gecoördineerd door Gedeputeerde staten van de provincie Noord-Brabant.¹

Tijdens de toetsing van het MER door de Commissie waren er geen concept bestemmingsplannen beschikbaar. De Commissie constateert dat:

- het detailniveau van het MER passend lijkt voor de bestemmingsplannen;²
- het MER de bandbreedte van milieueffecten voldoende in beeld brengt;
- de locatiekeuze voor de waterberging voldoende onderbouwd is.

Op basis van bovenstaande is de Commissie van oordeel dat in het MER **de essentiële informatie aanwezig is om het milieubelang volwaardig mee te kunnen wegen in de besluitvorming**. Het MER geeft inzicht in de verschillende alternatieven en de milieueffecten daarvan. Een uitzondering hierop is het meest milieuvriendelijke alternatief (mma). In het MER staat dat het mma wordt afgeleid uit de beoordeling van de in het MER beschreven alternatieven en varianten. Ook staat er dat hierbij ‘de inrichting die de meest gunstige uitwerking heeft op het milieu de basis vormt voor het mma. Over het algemeen is het opgebouwd uit een combinatie van het best scorende alternatief met onderdelen uit de andere alternatieven en/of varianten.’³ Het MER geeft echter geen inzicht in de uiteindelijke samenstelling van het mma. Ook is het mma niet meegenomen in de vergelijking van de alternatieven. Omdat de verschillende onderdelen en maatregelen (en hun effecten) van het mma wel in het MER zijn beschreven acht de Commissie dit geen essentiële tekortkoming. Zij acht het echter wel raadzaam om voor de besluitvorming over de bestemmingsplannen de samenstelling van het mma, en de effectvergelijking met de andere alternatieven op toegankelijke wijze te presenteren.

Het voornemen en de milieueffecten daarvan zijn duidelijk in het MER beschreven en voorzien van goede illustraties. Ook de verschillende oplossingsrichtingen om wateroverlast te bestrijden en de ontwikkelmogelijkheden voor de ecologische hoofdstructuur (EHS) zijn goed beschreven. De in het MER beschreven alternatieven geven een goed inzicht in de bandbreedte van de milieueffecten. Uit het MER blijkt dat alle alternatieven voldoen aan het hoofddoel van de herinrichting van het plangebied (waterberging).⁴ Volgens het MER heeft het basisalternatief-landbouw een conserverend karakter, moet vanuit effectief ruimtegebruik de mogelijkheid van een geringe (extra) kadeverhoging worden overwogen en komt het basisalternatief-

¹ Voor de samenstelling van de werkgroep van de Commissie m.e.r., haar werkwijze en verdere projectgegevens, zie bijlage 1 bij dit advies. Projectgegevens en bijbehorende stukken, voor zover digitaal beschikbaar, zijn ook te vinden via commissiemer.nl onder ‘Adviezen Commissie’. Een overzicht van de zienswijzen is opgenomen in bijlage 2.

² De Commissie adviseert het bevoegde gezag dit bij publicatie van het (voor)ontwerpplan alsnog te controleren.

³ Zie ook §7.4 van het MER (p. 141–143).

⁴ Uit de zienswijzen spreekt bezorgdheid over de mogelijke gevolgen voor landbouw door waterberging.

natuur in de meest optimale zin tegemoet aan de doeleinden van de verschillende beleidssectoren.

Onderdeel van het basisalternatief-natuur is het afgraven van 15-35 hectare agrarische bouwvoor. De Commissie wijst erop dat deze maatregel naast de effecten beschreven in het MER, zoals verschraling en aantasting van de huidige geomorfologie, ook kan leiden tot verwijdering van mogelijk nog aanwezige veenlagen. Indien wordt gekozen voor het basisalternatief-natuur adviseert de Commissie te onderzoeken waar in de ondergrond nog ongestoorde niet verontreinigde veenlagen voorkomen als ook waar relevant reliëf aanwezig is, om deze bij het afgraven –zo mogelijk– te sparen.

Als laatste wijst de Commissie erop dat de berekende stroomsnelheden op de Aa te laag lijken om tot spontane meandering te leiden.⁵ Mogelijk zijn aanvullende maatregelen, zoals het uitgraven van oorspronkelijk meanders, nodig om het gewenste effect te behalen.

---

⁵ Zowel onderzoek als historische topografische kaarten geven aan dat de oorspronkelijke meandering in laaglandbeken, zoals die voor de herverkavelingen in de tweede helft van de vorige eeuw nog alom aanwezig waren in pleistoceen Nederland, een stabiele situatie weergaf waarbij nauwelijks of geen sedimentatie- en erosieprocessen plaatsvonden. Het is zeer aannemelijk dat daarvoor niet alleen de vroegere stroomsnelheden te laag waren maar ook dat menselijk ingrijpen heeft bijgedragen aan de stabiele situatie. Herstel van oorspronkelijk meandering van bijvoorbeeld rond 1900 heeft derhalve meer een cultuurhistorische betekenis als herstel van een vroegere vorm van landgebruik. Introductie van morfologische of hydraulische processen (sedimentatie en erosie) zal naar verwachting niet de oorspronkelijke meandering kunnen reconstrueren, maar zal eerder leiden tot een nieuwe landvorm in een beekdal, die eerder systeemvreemd lijkt.

BIJLAGE 1: Projectgegevens toetsing MER

Initiatiefnemer: Waterschap Aa en Maas

Bevoegd gezag: gemeenteraad van de gemeenten Asten, Deurne en Helmond en gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Brabant (coördinerend)

Besluit: partiële wijziging bestemmingsplannen om waterberging mogelijk te maken

Categorie Besluit m.e.r.: Besluit- en plan-m.e.r. vanwege kaderstelling voor categorie D09

Activiteit: waterberging (functiewijziging met een oppervlakte 139ha)

Procedurele gegevens:

aankondiging start procedure in het 'Brabants Dagblad' van 19 november 2008

advies aanvraag: 25 november 2008

ter inzage legging: 21 november 2008 t/m 9 januari 2009

richtlijnenadvies: 27 januari 2009

inhoudseisen vastgesteld: 23 maart 2009

kennisgeving MER in het Eindhovens Dagblad van 6 augustus 2010

ter inzage legging MER: 9 augustus t/m 20 september 2010

aanvraag toetsingsadvies bij de Commissie m.e.r.: 5 augustus 2010

toetsingsadvies uitgebracht: 12 oktober 2010

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen bestaande uit enkele deskundigen, een voorzitter en een werkgroepsecretaris. De werkgroepsamenstelling bij het onderhavige project is als volgt:

mr. F.W.R. Evers (voorzitter)

dr. F.H. Everts

ir. R.F. de Vries

drs. F.H. van der Wind (secretaris)

Werkwijze Commissie bij toetsing:

Tijdens de toetsing gaat de Commissie na of het MER voldoende juiste informatie bevat om het milieubelang volwaardig mee te kunnen wegen in de besluitvorming. De Commissie gaat bij het toetsen uit van de wettelijke eisen voor de inhoud van een MER, zoals aangegeven in artikel 7.7 dan wel 7.23 van de Wet milieubeheer en de eventuele documenten over de reikwijdte en het detailniveau van het MER. Indien informatie ontbreekt, onvolledig of onjuist is, beoordeelt de Commissie of zij dit een essentiële tekortkoming vindt. Daarvan is sprake, als aanvullende informatie in de ogen van de Commissie kan leiden tot andere afwegingen. In die gevallen adviseert de Commissie de ontbrekende informatie alsnog beschikbaar te stellen, alvorens het besluit wordt genomen. Opmerkingen over niet-essentiële tekortkomingen in het MER worden in het toetsingsadvies opgenomen, voor zover ze kunnen worden verwerkt tot duidelijke aanbevelingen voor het bevoegde gezag. De Commissie richt zich in het advies

dus op hoofdzaken die van belang zijn voor de besluitvorming en gaat niet in op onjuistheden of onvolkomenheden van ondergeschikt belang.

Zie voor meer informatie over de werkwijze van de Commissie www.commissiemer.nl op de pagina *Commissie m.e.r.*

Betrokken documenten:

De Commissie heeft het volgende document betrokken bij haar advisering:

- Milieueffectrapportage Waterberging Diesdonk, d.d. 22 april 2010

De Commissie heeft kennis genomen van de zienswijzen en adviezen, die zij van het bevoegd gezag heeft ontvangen. Dit advies verwijst naar een reactie als die nieuwe inzichten naar voren brengt over specifieke lokale milieuomstandigheden of te onderzoeken alternatieven. Een overzicht van de zienswijzen en adviezen is opgenomen in bijlage 2.

BIJLAGE 2: Lijst van zienswijzen en adviezen

1. ZLTO, Asten
2. Maatschap Account+ namens: Van den Einden Agro BV, Weert
3. Geling Advies namens: A. Mennen, F. van Bree, B. Swolfs, A. Schellekens, C. Saris, H. van Rooij,
P. de Louw, M. Verbaarschot, van den Einden Agro bv, Maatschap Van den Einden, Maatschap Relou, Th. Adriaans, H.E. van Berlo, J. van Vroonhoven, J. Bukkems, T. Bekx, J.A.F. van Berlo, De Rips
4. E. Goedhart-van Rees, Son en Breugel
5. J.F.M. van den Heuvel, Ommel
6. P.F.R.M. van Gastel, Helmond
7. M. Verbaarschot LB BV, Ommel
8. J.M. Weerts en J.M.A.P. Weerts-Hendriks, Helmond

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport Waterberging Diesdonk

Het waterschap Aa en Maas heeft het voornemen op het punt waar de Astense Aa uitmondt in de Aa, ten westen en noordwesten van Diesdonk ruimte te creëren voor waterberging. Om deze waterberging mogelijk te maken worden de bestemmingsplannen van de gemeenten Asten, Deurne en Helmond aangepast. Ter ondersteuning van de besluitvorming hierover is een MER (milieueffectrapport) opgesteld. De raden van de gemeenten Asten, Deurne en Helmond zijn bevoegd gezag in deze procedure, gecoördineerd door Gedeputeerde staten van de provincie Noord-Brabant.

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Arthur van Schendelstraat 800 Utrecht
T 030 - 234 76 66
F 030 - 233 12 95
E mer@eia.nl
w www.commissiemer.nl

ISBN: 978-90-421-3143-9

